

Γιάννης Χάσικος
YNB Consulting Ltd
Αγίου Ιωάννου 11
Λευκωσία, 1016
yiannis@ynbconsulting.eu

12 Δεκεμβρίου 2022

Αγαπητέ κ. Κακούρη,

A. Σε σχέση με τα θέματα πυροπροστασίας:

- i. Στη ΜΕΕΠ δε γίνεται αναφορά στον κίνδυνο δασικής πυρκαγιάς και στα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για σκοπούς πυροπροστασίας. Επίσης, ούτε στο Σχέδιο Πυροπροστασίας που έχει εκπονηθεί στα πλαίσια της ΜΕΕΠ έχουν περιληφθεί τα μέτρα πυροπροστασίας τα οποία υποδείχθηκαν από το Τμήμα Δασών με προηγούμενη επιστολογραφία.

Το σχόλιο ότι στη ΜΕΕΠ δεν γίνεται αναφορά στον κίνδυνο πυρκαγιάς και στα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για σκοπούς πυροπροστασίας δεν είναι ακριβές.

Στις παρακάτω Ενότητες της ΜΕΕΠ γίνεται αναφορά στον κίνδυνο δασικής πυρκαγιάς και στα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για σκοπούς πυροπροστασίας, τόσο κατά το στάδιο κατασκευής όσο και κατά το στάδιο λειτουργίας του προτεινόμενου έργου.

Ενότητα 5.6.2.1 Φωτιά στο εργοτάξιο ή το δάσος της περιοχής (φάση κατασκευής): «Τα μέτρα για την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας πρόκλησης φωτιάς στους χώρους του εργοταξίου θα πρέπει να καθοριστούν στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (φάση κατασκευής του έργου) από τον κύριο εργολάβο. Ως ελάχιστη προϋπόθεση, το συγκεκριμένο Σχέδιο θα πρέπει να περιλαμβάνει τα πιο κάτω:

- Τη δημιουργία αντιπυρικών διάδρομων/ ζωνών στην περιοχή, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, μετά από διαβούλευση με το Τμήμα Δασών. Τις διαδικασίες ελέγχου και καθαρισμού των αντιπυρικών διαδρομών κατά την διάρκεια κατασκευής του έργου.
- Τον καθορισμό χώρων όπου θα αναπτυχθούν μέσα πυρόσβεσης, τον τύπο και αριθμό πυροσβεστήρων/πυροσκάπανων κλπ, κινητών μονάδων πυρόσβεσης και βυτιοφόρων μεταφοράς νερού.
- Τον καθορισμό διαδικασίας για τον έλεγχο, αφαίρεση/απομάκρυνση εύφλεκτων υλικών από τους χώρους όπου διεξάγονται θερμές εργασίες.
- Τη διαδικασία ανάθεσης καθηκόντων 'fire watch' στους χώρους όπου διεξάγονται θερμές εργασίες. Με το πέρας των εργασιών, στο χώρο θα παραμένει για ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα άτομο επιφορτισμένο με καθήκοντα πυρανίχνευσης/ πυρασφάλειας, το οποίο θα διαθέτει εξοπλισμό πυρόσβεσης.
- Τη διαδικασία/πολιτική απαγόρευσης του καπνίσματος στους χώρους εργασίας και τον καθορισμό σημείων ξεκούρασης, όπου αυτό θα επιτρέπεται

- Επιπρόσθετα, ο κύριος εργολάβος του έργου θα πρέπει να καθορίσει διαδικασίες και να διαθέτει κατάλληλο εξοπλισμό πυρασφάλειας, σε περίπτωση που ξεσπάσει φωτιά σε παραπλήσιο χώρο, η οποία ενδεχομένως να επεκταθεί στο εργοτάξιο. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να καθοριστούν οι ελάχιστες απαιτήσεις εκπαίδευσης καθώς και το σύνολο του προσωπικού το οποίο θα αναλάβει καθήκοντα στον τομέα της πυροπροστασίας και πυρασφάλειας. Όλες οι διαδικασίες, εξοπλισμός καθώς και η εκπαίδευση του προσωπικού, ειδικά όσον αφορά τη φωτιά/ πυρκαγιά σε δασικές εκτάσεις, θα πρέπει να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν με την καθοδήγηση και συνεργασία του Τμήματος Δασών».

Ενότητα 5.6.3.1 Φωτιά στους εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους του προτεινόμενου έργου: «Οι χώροι του προτεινόμενου έργου θα διαθέτουν επαρκές σύστημα πυρανίχνευσης και πυροπροστασίας, τα οποία θα καθοριστούν με ακρίβεια στις προδιαγραφές του έργου. Στο σύστημα διαχείρισης και το σχέδιο δράσης, θα πρέπει να καθορίζεται ο ελάχιστος αριθμός εκπαιδευμένων ατόμων, τα οποία θα είναι παρών σε κάθε βάρδια, για την εφαρμογή του σχεδίου πυρασφάλειας καθώς επίσης και των ατόμων τα οποία, εάν κριθεί απαραίτητο, θα εφαρμόσουν το σχέδιο εκκένωσης και την μεταφορά των ενοίκων στα σημεία συγκέντρωσης. Το σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση φωτιάς σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, θα πρέπει να αξιολογηθούν από τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους (Τμήμα Δασών, Πυροσβεστική Υπηρεσία)».

Ενότητα 5.6.3.2 Φωτιά στο δάσος της περιοχής: «Η δημιουργία και διατήρηση των αντιπυρικών ζωνών, η λειτουργία των συστημάτων αυτόματης μηχανικής πυρόσβεσης καθώς και οι πρόνοιες, για την ασφαλή πρόσβαση και ανάπτυξη των πυροσβεστικών μέσων θα αποτελέσει αντικείμενο της μελέτης πυροπροστασίας της προτεινόμενης ανάπτυξης, την οποία θα ετοιμάσει εξειδικευμένος σύμβουλος, σε διαβούλευση με το Τμήμα Δασών. Η διεύθυνση θα καθορίσει υπεύθυνο άτομο, το οποίο θα μεριμνά για την επιτήρηση, συντήρηση/ έλεγχο όλων των συστημάτων και την εφαρμογή όλων των προληπτικών μέτρων τα οποία θα καθορίζονται στο σχέδιο πυροπροστασίας της προτεινόμενης, κατά την φάση της λειτουργίας. Το υπεύθυνο άτομο θα είναι επίσης ο σύνδεσμος της μονάδας με το Τμήμα Δασών και θα αναλαμβάνει την υλοποίηση των όλων των συστάσεων και οδηγιών, σε περίπτωση δασικής πυρκαγιάς».

Αναφορικά με τα μέτρα πυροπροστασίας τα οποία υποδείχθηκαν από το Τμήμα Δασών με προηγούμενη επιστολογραφία, λήφθηκαν υπόψη κατά την εκπόνηση της ΜΕΕΠ. Στον Πίνακα 3.1, ο οποίος παρατίθεται και στην παρούσα επιστολή γίνεται αναφορά αναλυτικά στις υποδείξεις του Τμήματος Δασών και στις αντίστοιχες παραπομπές εντός της Μελέτης.

Πίνακας 1: Πίνακας 3.1 που περιλαμβάνεται στη ΜΕΕΠ

Ημερομηνία - Αρμόδια Αρχή / Τμήμα - Αρ. Φακ.	Απαιτήσεις	Παραπομπή
20/02/2019 - Τμήμα Δασών - 5.33.005	<p>«Λόγω της θέσης της ανάπτυξης, θα πρέπει να τύχει ιδιαίτερης προσοχής και μελέτης ο κίνδυνος εκδήλωσης πυρκαγιάς και σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να εφαρμοσθούν τα ακόλουθα μέτρα πυροπροστασίας:</p> <p>I. Περιμετρικά του τεμαχίου να δημιουργηθεί αντιπυρική λωρίδα πλάτους τουλάχιστον 5m η οποία θα διατηρείται καθαρή από κάθε είδους βλάστηση.</p> <p>II. Σε σημεία που θα σας υποδειχτούν από τον Περιφερειακό Δασικό Λειτουργό Τροόδου ή αντιπρόσωπο του (τηλ. 22608512), να εγκατασταθούν και να λειτουργούν πυροσβεστικές φωλιές (μεταλλικό κουτί με διαστάσεις τέτοιες ώστε να χωρεί μέσα ένα τυλικτήρα με λάστιχο</p>	<p>Οι εισηγήσεις που σχετίζονταν με το σχεδιασμό του έργου έχουν υλοποιηθεί. Βλ. Κεφάλαια 5 και 10.</p>

Ημερομηνία - Αρμόδια Αρχή / Τμήμα - Αρ. Φακ.	Απαιτήσεις	Παραπομπή
	<p>διαμέτρου 19mm και μήκος 30m το οποίο να φέρει αυλό πυρόσβεσης).</p> <p>III. Σε όλη την έκταση του τεμαχίου, οι ψηλοί θάμνοι και τα δένδρα να κλαδευτούν μέχρι το 1/3 του ύψους τους, σύμφωνα με τις υποδείξεις του Περιφερειακού Δασικού Λειτουργού Τροόδους ή αντιπρόσωπο του. Τα υπολείμματα από τις κλαδεύσεις που θα αφαιρεθούν, να απομακρυνθούν.</p> <p>IV. Κάθε χρόνο, από τον Απρίλιο μέχρι τον Μάιο, να αφαιρούνται και να απομακρύνονται τα ξερά χόρτα και οι χαμηλοί θάμνοι από όλη την έκταση του τεμαχίου</p> <p>V. Να ληφθεί πρόνοια ούτως ώστε να υπάρχουν διαθέσιμα εργαλεία πυρόσβεσης (πελότσαπτες, φτυάρια, τσεκούρια κλπ.)»</p>	
	<p>«Στην περίπτωση που θα χρειαστεί να αφαιρεθούν δέντρα, θα πρέπει να προηγηθεί η εξασφάλιση της σχετικής άδειας από τον Περιφερειακό Δασικό Λειτουργό Τροόδους ή αντιπρόσωπο, του σύμφωνα με τις πρόνοιες της Δασικής Νομοθεσίας.»</p>	<p>Βλ. Κεφάλαιο 10.</p>
<p>28/01/2021 - Τμήμα Δασών - 2.10.002.01.02/17</p>	<p>«η μελέτη σας θα πρέπει να ενδιατρίψει σε θέματα πυροπροστασίας, διατήρηση της βιοποικιλότητας, του τοπίου και προστασίας του εδάφους από τη διάβρωση ως αποτέλεσμα από την υλοποίηση του έργου και άλλων συμπληρωματικών έργων που ενδεχομένως θα απαιτηθούν για τη λειτουργία του»</p>	<p>Βλ. Κεφάλαιο 10. Ο κύριος του έργου έχει αναθέσει σε ειδικό εμπειρογνώμονα το σχεδιασμό της στρατηγικής πυροπροστασίας που θα εφαρμοστεί κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου.</p>
	<p>«Επίσης να καταγράψει τα δέντρα που θα επηρεαστούν άμεσα ή έμμεσα κατά τη φάση κατασκευής και λειτουργίας της ανάπτυξης κατ'είδος, αριθμό, εκτίμηση ηλικίας και κατάσταση»</p>	<p>Βλ. Κεφάλαιο 10.</p>
	<p>«Να αναφερθεί ο τρόπος επηρεασμού των δέντρων και του βιοτικού περιβάλλοντος και σε περίπτωση που αφορά υλοτομία ή μεταφύτευση δασικών δέντρων πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και να εφαρμόζεται ο Περί Δασών Νόμος.»</p>	<p>Βλ. Κεφάλαιο 10.</p>
	<p>«Για την επίτευξη του στόχου για το ελάχιστο δυνατό περιβαλλοντικό αποτύπωμα εισηγούμαστε την, όπου είναι δυνατό, ένταξη της υφιστάμενης δενδρόδους βλάστησης στο σχεδιασμό του έργου και τη χρήση τοπικών ειδών σε χώρους πρασίνου που θα δημιουργηθούν.»</p>	<p>Η φιλοσοφία του σχεδιασμού του έργου έχει βασιστεί στην ένταξη του στην υφιστάμενη βλάστηση.</p>
	<p>«Επιπλέον να δημιουργηθούν σημεία πληροφόρησης των χρηστών για το Εθνικό Δασικό Πάρκο Τροόδους και ορθό κώδικα συμπεριφοράς για την προστασία του.»</p>	<p>Βλ. Κεφάλαιο 10.</p>

Ημερομηνία - Αρμόδια Αρχή / Τμήμα - Αρ. Φακ.	Απαιτήσεις	Παραπομπή
	<p>«Για την πυροπροστασία του χώρου της ανάπτυξης και του παρακείμενου δάσους, ο σχεδιασμός των υποδομών και οι κανόνες λειτουργίας του έργου να προνοούν τουλάχιστο τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Καθορισμό χώρων συγκέντρωσης και διαφυγής πολιτών σε περίπτωση πυρκαγιάς ii. Κατάλληλη πρόσβαση σε πυροσβεστικά οχήματα με δυνατότητα επαναστροφής τους σε αδιέξοδα iii. Εγκατάσταση συστήματος πυρασφάλειας που θα συμφωνηθεί με το Τμήμα Δασών iv. Δημιουργία πράσινης αντιπυρικής λωρίδας στα όρια της ανάπτυξης που εφάπτονται του Εθνικού Δασικού Πάρκου Τροόδους. Η αντιπυρική λωρίδα να δημιουργηθεί με τις υποδείξεις του Τμήματος Δασών και θα περιλαμβάνει δασοκομικό χειρισμό της βλάστησης (αραιώσεις, κλαδεύσεις), αφαίρεση παρεδαφιαίας βλάστησης v. Κάθε χρόνο, από τον Απρίλιο μέχρι τον Μάιο, να αφαιρούνται και να απομακρύνονται τα ξερά χόρτα από όλη την έκταση του έργου.» 	<p>Βλ. Κεφάλαιο 10.</p>

Τα μέτρα που υποδείχθηκαν από το Τμήμα Δασών σε προηγούμενη επιστολογραφία περιλαμβάνονται τόσο εντός της ΜΕΕΠ όσο και εντός της Στρατηγικής Πυροπροστασίας που παρατίθεται στο Παράρτημα 5.2. Στον Πίνακα 2 πιο κάτω παρουσιάζονται οι απαιτήσεις του τμήματος Δασών και οι αντίστοιχες παραπομπές στη ΜΕΕΠ και τη Στρατηγική Πυροπροστασίας.

Πίνακας 2: Υποδείξεις Τμήματος Δασών και συμπερίληψη τους στη ΜΕΕΠ και τη Στρατηγική Πυροπροστασίας του Παραρτήματος 5.2

Απαιτήσεις του Τμήματος Δασών	Παραπομπή στη ΜΕΕΠ
<p>I. Περιμετρικά του τεμαχίου να δημιουργηθεί αντιπυρική λωρίδα πλάτους τουλάχιστον 5m η οποία θα διατηρείται καθαρή από κάθε είδους βλάστηση.</p>	<p>Ενότητα 5.2.2.5 - Σελ. 70 & 71: «Στο πλαίσιο της διαβούλευσης με το Τμήμα Δασών έγινε εισήγηση όπως περιμετρικά του τεμαχίου δημιουργηθεί αντιπυρική λωρίδα πλάτους τουλάχιστον 5m η οποία θα διατηρείται καθαρή από κάθε είδους βλάστηση. Εφόσον το συγκεκριμένο ζήτημα τεθεί ως όρος στην περιβαλλοντική γνωμοδότηση, ο κύριος του έργου θα εφαρμόσει το συγκεκριμένο μέτρο. Όπως πάντως παρουσιάζεται στην Εικόνα που ακολουθεί, περιμετρικά των τεμαχίων υλοποίησης του προτεινόμενου έργου υπάρχουν κύριοι και δευτερεύοντες δρόμοι του οδικού δικτύου, οι οποίοι θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως αντιπυρικές ζώνες και ως εκ τούτου να μην χρειαστεί η δημιουργία επιπρόσθετων ζωνών».</p>
<p>II. Σε σημεία που θα σας υποδειχτούν από τον Περιφερειακό Δασικό Λειτουργό Τροόδους ή αντιπρόσωπο του (τηλ. 22608512), να εγκατασταθούν και να λειτουργούν πυροσβεστικές φωλιές (μεταλλικό κουτί με διαστάσεις τέτοιες ώστε να χωρεί μέσα ένα τυλικτίρα με λάστιχο διαμέτρου 19mm και μήκος 30m το οποίο να φέρει αυλό πυρόσβεσης).</p>	<p>Ενότητα 5.2.2.5 - Σελ. 71: «Θα πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι στο πλαίσιο της διαβούλευσης που πραγματοποίησε η ομάδα μελέτης με το Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Πλατρών λέχθηκε ότι προγραμματίζεται σημαντική αναβάθμιση της υποδομής πυροπροστασίας στην περιοχή. Συγκεκριμένα, προγραμματίζεται η εγκατάσταση πυροσβεστικών φωλιών κατά μήκος της Οδού Αηδονιών, η οποία εφάπτεται με το νότιο μέρος των τεμαχίων υλοποίησης του προτεινόμενου έργου. Το συγκεκριμένο έργο αναμένεται ότι θα βελτιώσει σημαντικά την ικανότητα ανταπόκρισης σε περίπτωση πυρκαγιάς».</p> <p>Κατά το λεπτομερή σχεδιασμό του έργου (μηχανολογική μελέτη, ηλεκτρολογική μελέτη) που θα πραγματοποιηθεί κατά το στάδιο εξασφάλισης της οικοδομικής άδειας, οι σύμβουλοι</p>

Απαιτήσεις του Τμήματος Δασών	Παραπομπή στη ΜΕΕΠ
	μηχανικοί του έργου θα διαβουλευτούν με τον περιφερειακό δασικό λειτουργό Τροόδου, ώστε η τοποθέτηση και οι τεχνικές προδιαγραφές των πυροσβεστικών φωλιών να συνάδουν με τις απαιτήσεις του Τμήματος Δασών.
<p>III. Σε όλη την έκταση του τεμαχίου, οι ψηλοί θάμνοι και τα δένδρα να κλαδευτούν μέχρι το 1/3 του ύψους τους, σύμφωνα με τις υποδείξεις του Περιφερειακού Δασικού Λειτουργού Τροόδου ή αντιπρόσωπο του. Τα υπολείμματα από τις κλαδεύσεις που θα αφαιρεθούν, να απομακρυνθούν.</p>	<p>Εφόσον το συγκεκριμένο ζήτημα τεθεί ως όρος στην περιβαλλοντική γνωμοδότηση, ο κύριος του έργου θα εφαρμόσει το συγκεκριμένο μέτρο.</p>
<p>IV. Κάθε χρόνο, από τον Απρίλιο μέχρι τον Μάιο, να αφαιρούνται και να απομακρύνονται τα ξερά χόρτα και οι χαμηλοί θάμνοι από όλη την έκταση του τεμαχίου</p>	<p>Ενότητα 10.6.2.4, Σελ. 313: «Κατά τη φάση λειτουργίας του προτεινόμενου έργου θα πραγματοποιούνται κάθε χρόνο, από τον Απρίλιο μέχρι το Μάιο εργασίες αφαίρεσης και απομάκρυνσης ξερών χόρτων από όλη τη έκταση του έργου σύμφωνα με τις υποδείξεις του Τμήματος Δασών. Οι εργασίες αυτές δεν θα έχουν ως αποτέλεσμα την αφαίρεση ειδών χλωρίδας που να διέπονται από καθεστώς προστασίας και θα αποσκοπούν στην προστασία της περιοχής από ενδεχόμενη πυρκαγιά».</p>
<p>V. Να ληφθεί πρόνοια ούτως ώστε να υπάρχουν διαθέσιμα εργαλεία πυρόσβεσης (πελότσαπτες, φτυάρια, τσεκούρια κλπ.)»</p>	<p>Ενότητα 5.6.2.1 - Σελ. 112: «Επιπρόσθετα, ο κύριος εργολάβος του έργου θα πρέπει να καθορίσει διαδικασίες και να διαθέτει κατάλληλο εξοπλισμό πυρασφάλειας, σε περίπτωση που ξεσπάσει φωτιά σε παραπλήσιο χώρο, η οποία ενδεχομένως να επεκταθεί στο εργοτάξιο».</p> <p>Ενότητα 5.6.3.1 - Σελ. 114: «Οι χώροι του προτεινόμενου έργου θα διαθέτουν επαρκές σύστημα πυρανίχνευσης και πυροπροστασίας, τα οποία θα καθοριστούν με ακρίβεια στις προδιαγραφές του έργου. Στο σύστημα διαχείρισης και το σχέδιο δράσης, θα πρέπει να καθορίζεται ο ελάχιστος αριθμός εκπαιδευμένων ατόμων, τα οποία θα είναι παρών σε κάθε βάρδια, για την εφαρμογή του σχεδίου πυρασφάλειας καθώς επίσης και των ατόμων τα οποία, εάν κριθεί απαραίτητο, θα εφαρμόσουν το σχέδιο εκκένωσης και την μεταφορά των ενοίκων στα σημεία συγκέντρωσης. Το σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση φωτιάς σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, θα πρέπει να αξιολογηθούν από τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους (Τμήμα Δασών, Πυροσβεστική Υπηρεσία)».</p>
<p>«Στην περίπτωση που θα χρειαστεί να αφαιρεθούν δέντρα, θα πρέπει να προηγηθεί η εξασφάλιση της σχετικής άδειας από τον Περιφερειακό Δασικό Λειτουργό Τροόδου ή αντιπρόσωπο, του σύμφωνα με τις πρόνοιες της Δασικής Νομοθεσίας».</p>	<p>Ενότητα 10.5.2.4, Σελ. 300: «Για την αφαίρεση των δέντρων απαιτείται έκδοση άδειας υλοτομίας. Ο κύριος του έργου θα προχωρήσει σε αίτηση για έκδοση της εν λόγω άδειας στο στάδιο της άδειας οικοδομής».</p>
<p>«η μελέτη σας θα πρέπει να ενδιατρίψει σε θέματα πυροπροστασίας, διατήρηση της βιοποικιλότητας, του τοπίου και προστασίας του εδάφους από τη διάβρωση ως αποτέλεσμα από την υλοποίηση του έργου και άλλων συμπληρωματικών έργων που ενδεχομένως θα απαιτηθούν για τη λειτουργία του»</p>	<p>Αναφορικά με τα θέματα πυροπροστασίας, ο κύριος του έργου έχει αναθέσει σε ειδικό εμπειρογνώμονα το σχεδιασμό της στρατηγικής πυροπροστασίας (Παράρτημα 5.2) που θα εφαρμοστεί κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου.</p> <p>Παράρτημα 5.2 – Ενότητα 5 Structural Fire Resistance Requirements: «The main and Spa buildings shall be designed and constructed so that in the event of fire, their stability and structural integrity will be maintained for a reasonable period, to enable evacuation and fire-fighting actions. The required fire resistance of a building depends on its height measured from the Fire Brigade access level, Level 0, to the top-most occupied floor slab accessed by public. Based on the revised drawings the</p>

Απαιτήσεις του Τμήματος Δασών	Παραπομπή στη ΜΕΕΠ
	<p><i>building height is 9m. As per CFC2017, a building not larger than 16m in height and is required to have 60 minutes structural fire resistance with a required automatic sprinkler system for the basement parking areas only».</i></p> <p>Τα θέματα που αφορούν την διατήρηση της βιοποικιλότητας περιγράφονται στο Κεφάλαιο 10 - Χερσαία Οικολογία και Βιοποικιλότητα.</p> <p>Τα θέματα που αφορούν την διατήρηση του Τοπίου σχολιάζονται στο Κεφάλαιο 12 – Κοινωνικοοικονομικές Συνθήκες</p> <p>Τα θέματα που αφορούν στην προστασία του εδάφους από τη διάβρωση σχολιάζονται στο Κεφάλαιο 7 – Γεωλογία και Εδαφολογία</p>
<p>«Επίσης να καταγράψει τα δέντρα που θα επηρεαστούν άμεσα ή έμμεσα κατά τη φάση κατασκευής και λειτουργίας της ανάπτυξης κατ'είδος, αριθμό, εκτίμηση ηλικίας και κατάσταση»</p>	<p>Παράρτημα 2.1 - Αρχιτεκτονικά σχέδια προτεινόμενου έργου (Σχέδιο 1),</p> <p>Παράρτημα 10.2 – Καταγραφές χλωρίδας</p> <p>Παράρτημα 10.3 – Αποτύπωση δέντρων.</p>
<p>«Να αναφερθεί ο τρόπος επηρεασμού των δέντρων και του βιοτικού περιβάλλοντος και σε περίπτωση που αφορά υλοτομία ή μεταφύτευση δασικών δέντρων πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και να εφαρμόζεται ο Περί Δασών Νόμος.»</p>	<p>Ο τρόπος επηρεασμού των δέντρων και του βιοτικού περιβάλλοντος περιγράφεται στην Ενότητα 10.5.2 Εκτίμηση Επιπτώσεων της ΜΕΕΠ. Σε ότι αφορά την εφαρμογή του Περί Δασών Νόμου γίνεται αναφορά στην Ενότητα 10.5.2.4, Σελ. 300: «Για την αφαίρεση των δέντρων απαιτείται έκδοση άδειας υλοτομίας. Ο κύριος του έργου θα προχωρήσει σε αίτηση για έκδοση της εν λόγω άδειας στο στάδιο της άδειας οικοδομής».</p>
<p>«Για την επίτευξη του στόχου για το ελάχιστο δυνατό περιβαλλοντικό αποτύπωμα εισηγούμαστε την, όπου είναι δυνατό, ένταξη της υφιστάμενης δενδρώδους βλάστησης στο σχεδιασμό του έργου και τη χρήση τοπικών ειδών σε χώρους πρασίνου που θα δημιουργηθούν.»</p>	<p>Ενότητα 5.2.2.4 Χώροι πρασίνου: «Στην προτεινόμενη ανάπτυξη θα δημιουργηθούν υπαίθριοι και εσωτερικοί τεχνητοί χώροι πρασίνου. Οι υπαίθριοι τεχνητοί χώροι πρασίνου θα τοπιολογηθούν με ενδημικά είδη δέντρων και θάμνων που ευδοκιμούν στην περιοχή».</p> <p>Η φιλοσοφία του σχεδιασμού του έργου έχει βασιστεί στην ένταξη του στην υφιστάμενη βλάστηση.</p>
<p>«Επιπλέον να δημιουργηθούν σημεία πληροφόρησης των χρηστών για το Εθνικό Δασικό Πάρκο Τροόδους και ορθό κώδικα συμπεριφοράς για την προστασία του.»</p>	<p>Ενότητα 10.6.2.1, Σελ. 312: «Λειτουργία περιπτερόυ ενημέρωσης του κοινού και των επισκεπτών σε σχέση με τα είδη χερσαίας οικολογίας και βιοποικιλότητας που συναντώνται στην περιοχή μελέτης».</p> <p>Ενότητα 5.2.2.4 Χώροι πρασίνου, Σελ. 69: «Στην περιοχή που έχει καθοριστεί ως χώρος δημόσιου πρασίνου, ο κύριος του έργου προσανατολίζεται όπως τοποθετήσει ειδικό περίπτερο με σκοπό την ενημέρωση των επισκεπτών της περιοχής σχετικά με τη βιοποικιλότητα της περιοχής. Για το σκοπό αυτό, ο κύριος του έργου θα έρθει σε συνεννόηση με όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες και τμήματα συμπεριλαμβανομένων του Τμήματος Δασών, της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας και του Τμήματος Περιβάλλοντος».</p> <p>Ενότητα 15 Περιβαλλοντική Παρακολούθηση, Πίνακας 15-3, Σελ. 405, Χερσαία χλωρίδα και βιοποικιλότητα - Μέτρο 3:</p>

Απαιτήσεις του Τμήματος Δασών	Παραπομπή στη ΜΕΕΠ
	<p>«Επικαιροποίηση και εμπλουτισμός των πηγών πληροφόρησης του κοινού και των επισκεπτών σε σχέση με τα είδη χερσαίας οικολογίας και βιοποικιλότητας που συναντώνται στην περιοχή μελέτης. Δημιουργία περιπτερου ενημέρωσης του κοινού στο χώρο πρασίνου που εφάπτεται με το δρόμο Τρόδους».</p>
<p>i. Καθορισμός χώρων συγκέντρωσης και διαφυγής πολιτών σε περίπτωση πυρκαγιάς</p>	<p>Παράρτημα 5.2 – Ενότητα 3.1.1: <i>«It is crucial that assembly point(s) are located near the access roads and be able to accommodate the total occupants of the development. The location of assembly points shall be provided by the fore Brigade and department of forests»</i></p> <p>Παράρτημα 5.2 – Ενότητα: 4.4: <i>«A Fire-Fighting shaft is required to be provided serving all levels with an exit staircase, lobby and lift. The firefighting staircase are to be approached from the inside the building through a firefighting lobby. The firefighting staircase at access level is required to be approached directly from outside or via a fire resisting corridor. As per CFC 2017 codes the firefighting lobby should have a minimum dimension of 1.5 m and minimum surface area 3m and should be next to the staircases. All escape staircases serving the levels below, should be provided with standpipe dry riser and landing valves at every level».</i></p> <p>Παράρτημα 5.2 – Ενότητα 3.2 Means of Egress</p>
<p>ii. Κατάλληλη πρόσβαση σε πυροσβεστικά οχήματα με δυνατότητα επαναστροφής τους σε αδιέξοδα</p>	<p>Παράρτημα 5.2 – Ενότητα 4.3 Fire & Rescue Service Access Roads</p>
<p>iii. Εγκατάσταση συστήματος πυρασφάλειας που θα συμφωνηθεί με το Τμήμα Δασών</p>	<p>Ενότητα 5.6.3.1, Σελ. 114: <i>«Οι χώροι του προτεινόμενου έργου θα διαθέτουν επαρκές σύστημα πυρανίχνευσης και πυροπροστασίας, τα οποία θα καθοριστούν με ακρίβεια στις προδιαγραφές του έργου. Στο σύστημα διαχείρισης και το σχέδιο δράσης, θα πρέπει να καθορίζεται ο ελάχιστος αριθμός εκπαιδευμένων ατόμων, τα οποία θα είναι παρών σε κάθε βάρδια, για την εφαρμογή του σχεδίου πυρασφάλειας καθώς επίσης και των ατόμων τα οποία, εάν κριθεί απαραίτητο, θα εφαρμόσουν το σχέδιο εκκένωσης και την μεταφορά των ενοίκων στα σημεία συγκέντρωσης. Το σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση φωτιάς σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, θα πρέπει να αξιολογηθούν από τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους (Τμήμα Δασών, Πυροσβεστική Υπηρεσία)».</i></p>
<p>iv. Δημιουργία πράσινης αντιτυρικής λωρίδας στα όρια της ανάπτυξης που εφάπτονται του Εθνικού Δασικού Πάρκου Τρόδους. Η αντιτυρική λωρίδα να δημιουργηθεί με τις υποδείξεις του Τμήματος Δασών και θα περιλαμβάνει δασοκομικό χειρισμό της βλάστησης (αραιώσεις, κλαδεύσεις), αφαίρεση παρεδαφιαίας βλάστησης</p>	<p>Εφόσον το συγκεκριμένο ζήτημα τεθεί ως όρος στην περιβαλλοντική γνωμοδότηση, ο κύριος του έργου θα εφαρμόσει το συγκεκριμένο μέτρο.</p>
<p>v. Κάθε χρόνο, από τον Απρίλιο μέχρι τον Μάιο, να αφαιρούνται και να απομακρύνονται τα ξερά χόρτα από όλη την έκταση του έργου.»</p>	<p>Ενότητα 10.6.2.4, Σελ. 313: <i>«Κατά τη φάση λειτουργίας του προτεινόμενου έργου θα πραγματοποιούνται κάθε χρόνο, από τον Απρίλιο μέχρι το Μάιο εργασίες αφαίρεσης και απομάκρυνσης ξερών χόρτων από όλη τη έκταση του έργου σύμφωνα με τις υποδείξεις του Τμήματος Δασών. Οι εργασίες αυτές δεν θα έχουν</i></p>

Απαιτήσεις του Τμήματος Δασών	Παραπομπή στη ΜΕΕΠ
	<i>ως αποτέλεσμα την αφαίρεση ειδών χλωρίδας που να διέπονται από καθεστώς προστασίας και θα αποσκοπούν στην προστασία της περιοχής από ενδεχόμενη πυρκαγιά».</i>

- ii. Στο Σχέδιο Πυροπροστασίας που έχει εκπονηθεί στα πλαίσια της ΜΕΕΠ, το σημείο 3.1.2 που γίνεται αναφορά στην διαδικασία εκκένωσης σε περίπτωση περιστατικού δασικής πυρκαγιάς θα πρέπει να διατυπωθεί με τρόπο που να ξεκαθαρίζεται πως η εκκένωση θα πραγματοποιείται σύμφωνα με τα εθνικά επιχειρησιακά σχέδια δράσης. Σε περίπτωση δασικής πυρκαγιάς, αν οι συνθήκες το απαιτήσουν, οι ένοικοι οφείλουν να υπακούσουν σε οδηγία του υπευθύνου της πυρκαγιάς για εκκένωση της ανάπτυξης ακολουθώντας τα εσωτερικά και εθνικά επιχειρησιακά σχέδια. Εισηγούμαστε όπως ακολουθηθεί η διατύπωση «The decision to evacuate the development in case of forest fire will come from the incident commander and the evacuation will be done according to the operational/national plans».

Η διατύπωση θα γίνει όπως έχει εισηγηθεί το Τμήμα Δασών και θα κατατεθεί άμεσα από τον Κύριο του Έργου.

- iii. Ως εκ τούτου, ο κύριος του έργου θα πρέπει να προχωρήσει σε νέα έκδοση του Σχεδίου Πυροπροστασίας που να περιλαμβάνει τα όσα αναφέρθηκαν προηγουμένως. Για περισσότερες πληροφορίες οι μελετητές μπορούν να αποταθούν στον Κλάδο πυροπροστασίας για την παροχή τεχνικών συμβουλών. Αρμόδιο άτομο επικοινωνίας είναι ο ΔΛ Κυριάκος Πυθαρίδης, τηλ 22403751.

Ο Κύριος του Έργου θα προχωρήσει σε νέα έκδοση της Στρατηγικής Πυροπροστασίας, η οποία θα αναφέρει τις εισηγήσεις του Τμήματος Δασών.

B. Σε σχέση με θέματα βιοποικιλότητας:

- i. Στην αποτύπωση του υφιστάμενου περιβάλλοντος να γίνεται η αναφορά σε οικοτόπους εντός της περιοχής μελέτης και αξιολόγηση επηρεασμού τους. Επίσης τα 455 δέντρα να ταξινομηθούν ανά είδος σε κατάλογο και να αποτυπωθεί η θέση των 8 πεύκων που θα επηρεαστούν άμεσα στο σχέδιο αποτύπωσης δέντρων του Παραρτήματος 10.3.

Στο κεφάλαιο 10.3 Υφιστάμενη Κατάσταση Περιβάλλοντος της ΜΕΕΠ και συγκεκριμένα στην Ενότητα 10.3.3.1 Οικότοποι που συναντιούνται στην ευρύτερη περιοχή μελέτης γίνεται αναφορά στους οικοτόπους της περιοχής μελέτης. Στα κεφάλαια 10.5 και 10.6 που αφορούν την εκτίμηση επιπτώσεων κατά τη φάση κατασκευής και λειτουργίας αντίστοιχα γίνεται η αξιολόγηση του επηρεασμού τους.

Στον πίνακα του Παραρτήματος 10.2 ταξινομούνται ανά είδος τα δέντρα και οι θάμνοι που καταγράφηκαν στα τεμάχια ανάπτυξης. Η αποτύπωση της θέσης των 8 Πεύκων που εκτιμάται ότι θα επηρεαστούν άμεσα παρατίθεται στο πρώτο σχέδιο του Παραρτήματος 2.1.

- ii. Σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ θα επηρεαστούν λόγω της χωροθέτησης των έργων (καμπίνες και εσωτερικό μονοπάτι) 8 πεύκα από τα 455 δέντρα που έχουν καταγραφεί εντός της περιοχής μελέτης. Πέραν από τις άμεσες επιπτώσεις βάσει του σχεδιασμού του έργου, η ΜΕΕΠ θα πρέπει να πληροφορεί και για τις έμμεσες επιπτώσεις στη βλάστηση λόγω των

κατασκευαστικών εργασιών (πχ διακίνηση μηχανημάτων και οχημάτων, χωροθέτηση εργοταξίου, επηρεασμός ριζικού συστήματος από κατασκευή υπογείων και άλλες χωματοργγικές εργασίες, δίκτυο ηλεκτροδότησης και ύδρευσης κλπ).

Οι έμμεσες και άμεσες επιπτώσεις στη βλάστηση λόγω των κατασκευαστικών εργασιών περιγράφονται στην **Ενότητα 10.5.2** και αφορούν στην υποβάθμιση οικοτόπων και ειδών χλωρίδας εξαιτίας της ενδεχόμενης υποβάθμισης της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα κατά τη φάση των κατασκευαστικών εργασιών.

Τα ενσωματωμένα μέτρα μετριασμού παρατίθενται στην Ενότητα 10.5.2.2 και έχουν ως εξής:

- *«Η διακίνηση βαρέων οχημάτων εντός της Ζώνης Προστασίας θα απαγορεύεται.*
- *Η πλειονότητα των κατασκευαστικών εργασιών θα περιορίζεται στην περιοχή ανάπτυξης της κύριας κτηριακής υποδομής».*

Όσον αφορά την ελαχιστοποίηση των έμμεσων επιπτώσεων στα είδη από την ενδεχόμενη υποβάθμιση του ατμοσφαιρικού αέρα κατά τη φάση κατασκευής του έργου, στην **Ενότητα 9.5.3** παρατίθενται τα σχετικά μέτρα μετριασμού. Συγκεκριμένα:

- *«Κατά τη διάρκεια εκσκαφών, να γίνεται διαβροχή για τη μείωση της έκλυσης σκόνης στην ατμόσφαιρα.*
- *Οι εργασίες που περιλαμβάνουν έκλυση μεγάλων ποσοτήτων σκόνης στην ατμόσφαιρα να αποφεύγονται τις μέρες με άνεμο.*
- *Αύξηση της συχνότητας των επιτόπιων επιθεωρήσεων από τον εργολάβο όταν διεξάγονται δραστηριότητες με υψηλό δυναμικό παραγωγής σκόνης και σε παρατεταμένες ξηρές ή θυελλώδεις συνθήκες.*
- *Εξασφάλιση επαρκούς ποσότητας νερού στο εργοτάξιο για κάλυψη των αναγκών διαβροχής για καταστολή της σκόνης όταν απαιτείται.*
- *Μείωση όσο το δυνατόν περισσότερο του ύψους ρίψης εκσκαφέντων υλικών, υλικών επιχωμάτωσης και χώματος.*
- *Οι σωροί και δοχεία με χώμα, άμμο και άλλα υλικά να έχουν το ελάχιστο δυνατό ύψος και να σκεπάζονται με αδιάβροχα υλικά όταν δεν χρησιμοποιούνται.*
- *Να ενημερωθούν οι εργαζόμενοι του εργοταξίου για την σημαντικότητα της διατήρησης της σκόνης σε χαμηλά επίπεδα.*
- *Όλα τα οχήματα, μηχανήματα και εξοπλισμός να απενεργοποιούνται όταν δεν υπάρχει ανάγκη χρήσης τους.*
- *Οι προδιαγραφές όλων των οχημάτων, μηχανημάτων και εξοπλισμού να είναι σύμφωνες με τις απαιτήσεις για τις εκπομπές ρύπων.*
- *Η ταχύτητα κίνησης των βαρέων οχημάτων να παραμένει χαμηλή (κάτω από 20km/hr) για ελαχιστοποίηση της αιώρησης της σκόνης στους χωμάτινους δρόμους εντός του εργοταξίου.*
- *Επιλογή βαφών/ βερνικιών που έχουν ως βάση το νερό ή χαμηλή περιεκτικότητα σε οργανικό διαλύτη.*
- *Οι συσκευασίες καυσίμων, βαφών, βερνικιών και άλλων χημικών ουσιών να παραμένουν κλειστές όταν το προϊόν δεν χρησιμοποιείται.*
- *Περιοδική μεταφορά λυμάτων βιολογικών χώρων υγιεινής σε αδειοδοτημένες μονάδες διαχείρισης.*
- *Να ενημερωθεί η κοινότητα Πάνω Πλάτρες και οι γύρω κοινότητες για τις μέρες κατά τις οποίες αναμένεται να παραχθούν ψηλές ποσότητες σκόνης. Να δοθούν στοιχεία επικοινωνίας με τον υπεύθυνο του εργοταξίου για την διαχείριση σκόνης».*

Η αναλυτική περιγραφή των κατασκευαστικών εργασιών και ο τρόπος που έχουν προγραμματιστεί έτσι ώστε να περιοριστούν στο μέγιστο δυνατό οι έμμεσες επιπτώσεις στη χλωρίδα και τη βλάστηση της περιοχής παρατίθεται στις παρακάτω ενότητες της ΜΕΕΠ:

5.3.2.9 Συναρμολόγηση Καμπινών: *«Η συναρμολόγηση των καμπινών περιλαμβάνει:*

- Την κατασκευή / συναρμολόγηση ξύλινου πλαισίου,
- Τη συναρμολόγηση των ξύλινων δαπέδων των καμπινών
- Τη συναρμολόγηση των εξωτερικών και εσωτερικών τοιχωμάτων των καμπινών
- Τη συναρμολόγηση της οροφής των καμπινών.

Το έργο περιλαμβάνει την κατασκευή 64 καμπινών διαφόρων μεγεθών και σχεδιασμού. Όλα τα υλικά για την συναρμολόγηση και ολοκλήρωση των καμπινών θα μεταφερθούν στο εργοτάξιο σε κομμάτια και εξειδικευμένο προσωπικό με τη χρήση ηλεκτρικών και μη ηλεκτρικών εργαλείων θα προχωρήσουν στη συναρμολόγηση σύμφωνα με τα σχέδια, τις προδιαγραφές και τις οδηγίες του κατασκευαστή».

5.3.2.11 Εργασίες κατασκευής εσωτερικού δικτύου διακίνησης πεζών και ηλεκτροκίνητων οχημάτων: *«Το εσωτερικό δίκτυο διακίνησης πεζών και ηλεκτροκίνητων οχημάτων θα είναι υπέργειο και θα στηρίζεται σε πασσάλους. Η εργασία περιλαμβάνει αρχικά την συναρμολόγηση του ξύλινου πλαισίου κατά μήκος του δικτύου σύμφωνα με τα σχέδια και τις προδιαγραφές και κατά δεύτερον την τοποθέτηση και συναρμολόγηση του ξύλινου δαπέδου. Όλα τα υλικά για την κατασκευή του εσωτερικού δικτύου θα μεταφερθούν στο εργοτάξιο σε κομμάτια και η συναρμολόγηση θα γίνει από εξειδικευμένο προσωπικό με τη χρήση ηλεκτρικών και μη ηλεκτρικών εργαλείων».*

5.3.2.12 Κατασκευή εγκαταστάσεων, υπέργειων και υπόγειων δικτύων και υποδομών: *«Το μεγαλύτερο μέρος του δικτύου υπηρεσιών και υποδομών που θα συνδέει την κύρια κτιριακή υποδομή του ξενοδοχείου με τις καμπίνες θα είναι υπέργειο και αναμένεται όπως τοποθετηθεί/εγκατασταθεί στο κάτω μέρος του εσωτερικού δικτύου διακίνησης πεζών και ηλεκτροκίνητων οχημάτων. Μεγάλο μέρος της εργασίας θα εκτελεστεί πριν την ολοκλήρωση του ξύλινου δαπέδου του εσωτερικού δικτύου διακίνησης πεζών και ηλεκτροκίνητων οχημάτων. Οι εργασίες τοποθέτησης/εγκατάστασης των υπέργειων δικτύων και υποδομών θα εκτελεστούν από εξειδικευμένα συνεργεία με τη χρήση ηλεκτρικών και μη ηλεκτρικών εργαλείων. Τα υπόγεια δίκτυα και υποδομές θα τοποθετηθούν μετά από μικρής κλίμακας εκσκαφών που θα εκτελεστούν χειρωνακτικά από το προσωπικό του εργολάβου με τη χρήση μη ηλεκτρικών εργαλείων. Η εργασία θα ολοκληρωθεί με την τοποθέτηση όλων των αγωγών σύμφωνα με τα σχέδια και τις προδιαγραφές. Με το πέρας της τοποθέτησης το προσωπικό του εργολάβου θα προχωρεί σε επιχωμάτωση. Από την εργασία δεν αναμένεται να αφαιρεθεί υλικό εκσκαφής εκτός του εργοταξίου. Η εργασία για την κατασκευή των υπόγειων δικτύων και υποδομών περιλαμβάνει και την κατασκευή παραδεξάμενων από σκυρόδεμα σύμφωνα με τα σχέδια και τις προδιαγραφές. Η κατασκευή των παραδεξάμενων θα γίνει από σκυρόδεμα το οποίο θα ετοιμάζεται στο χώρο από το προσωπικό του εργοταξίου με χρήση μηχανών ετοιμασίας σκυροδέματος και θα μεταφέρεται με τη χρήση πλαστικών μικρών κάδων. Πριν την σκυροδέτηση θα εκτελούνται εργασίες τοποθέτησης των απαραίτητων ξυλότυπων. Όλη η εργασία θα εκτελεστεί από προσωπικό του εργολάβου με τη χρήση μη ηλεκτρικών εργαλείων».*

Σύμφωνα με τα παραπάνω οι καμπίνες θα τοποθετηθούν χειρωνακτικά με στόχο την απουσία μηχανοκίνητου εξοπλισμού εντός της ζώνης προστασίας και ως εκ τούτου την αποτροπή του επηρεασμού της χλωρίδας στη συγκεκριμένη περιοχή. Όσον αφορά το επηρεασμό της βλάστησης από την κατασκευή υπογείων, αυτή θα περιοριστεί στην οικιστική ζώνη, όπου θα χωροθετηθεί η κύρια κτιριακή υποδομή του ξενοδοχείου.

Όσον αφορά την ηλεκτροδότηση και την υδροδότηση του έργου, ο σχεδιασμός προβλέπει ότι οι αγωγοί θα τοποθετηθούν κάτω από το εσωτερικό μονοπάτι χωρίς την πραγματοποίηση περαιτέρω εργασιών εκσκαφής που ενδέχεται να επηρεάσουν τη βλάστηση. Αναφορικά με τις χωματοουργικές εργασίες και την κατασκευή υπογείων, αυτές θα περιοριστούν εντός του τεμαχίου 411, όπου θα κατασκευαστεί η

κύρια κτηριακή υποδομή του ξενοδοχείου. Δε θα υπάρξει οποιοσδήποτε επηρεασμός του ριζικού συστήματος από κατασκευή υπογείων και άλλες χωματουργικές εργασίες, δίκτυο ηλεκτροδότησης και ύδρευσης, καθώς η περιοχή όπου προγραμματίζεται η κατασκευή υπογείου χαρακτηρίζεται από την απουσία βλάστησης, δεδομένου ότι είχε κάποια χρήση στο παρελθόν. Τα πιθανά σημεία σύνδεσης με τα δίκτυα ηλεκτροδότησης διέρχονται από υφιστάμενους δρόμους.

Κατά τις επιτόπιες επισκέψεις στο χώρο της προτεινόμενης ανάπτυξης, κυρίαρχη βλάστηση αποτελούσε η Ξισταρκά (*Cistus criticus*) και εν συνεχεία η Λατζιά (*Quercus alnifolia*) και η Αντρουκλιά (*Arbutus andrachne*). Το είδος *Cistus criticus* απαντάται στο μεγαλύτερο μέρος των τεμαχίων και ο επηρεασμός του από την παραγωγή σκόνης κατά το κατασκευαστικό στάδιο θα είναι προσωρινός.

- iii. Για τις ανάγκες της ΜΕΕΠ πραγματοποιήθηκαν 2 ημερήσιες καταγραφές της χλωρίδας την 1^η και την 30^η Μαρτίου 2022 και εντοπίστηκαν 36 είδη χλωρίδας. Θα πρέπει να γίνει αντιπαραβολή της περιόδου καταγραφής με τη δυνατότητα παρατήρησης των ειδών του Κόκκινου Βιβλίου για τη χλωρίδα της Κύπρου, τουλάχιστον για τα είδη που έχουν καταγραφή σε ακτίνας 100 μέτρων από τα όρια των τεμαχίων της ανάπτυξης, δηλαδή τα είδη του Κόκκινου Βιβλίου για τη χλωρίδα της Κύπρου *Arctium lappa* (εύτρωτο) *Verbascum blattaria* (κρισίμως κινδυνεύων).

Το είδος *Arctium lappa* ανθίζει μεταξύ Ιουλίου και Οκτωβρίου. Το είδος *Verbascum blattaria* ανθίζει μεταξύ Ιουλίου και Σεπτεμβρίου. Τα συγκεκριμένα είδη δεν εντοπίστηκαν κατά την περίοδο που έλαβαν χώρα οι 2 ημερήσιες καταγραφές χλωρίδας. Η Ομάδα Μελέτης πραγματοποίησε σε δεύτερο χρόνο 2 ακόμα επιτόπιες επισκέψεις, οι οποίες έλαβαν χώρα στις 2 Αυγούστου 2022 και στις 6 Οκτωβρίου 2022 αντίστοιχα. Στις εν λόγω επισκέψεις δεν εντοπίστηκαν τα ανωτέρω εντός και πλησίον της έκτασης στην οποία προγραμματίζεται η υλοποίηση του έργου. Σύμφωνα με τις πληροφορίες του Τμήματος Δασών, τα συγκεκριμένα είδη του Κόκκινου Βιβλίου έχουν καταγραφεί σε απόσταση περίπου 100 μέτρων των τεμαχίων της προτεινόμενης ανάπτυξης, επομένως η πιθανή παρουσία τους λήφθηκε υπόψη κατά την εκτίμηση επιπτώσεων της ΜΕΕΠ. Πιο συγκεκριμένα, πέραν των ορίων ανάπτυξης του έργου δε θα υπάρξει άμεση παρέμβαση στα είδη χλωρίδας, όπως αποκοπή τους, που απαντώνται στην περιοχή. Επιπρόσθετα, όσον αφορά έμμεσες επιπτώσεις στα είδη χλωρίδας, όπως παρουσιάζεται στην **Ενότητα 9.5.2.2** της ΜΕΕΠ, η διασπορά σκόνης κατά το κατασκευαστικό στάδιο σε ακτίνα μεγαλύτερη των 100 μέτρων θα είναι αμελητέα και θα έχει προσωρινό χαρακτήρα.

Με εκτίμηση,

Γιάννης Χάσικος

Επικεφαλής ομάδας εκπόνησης ΜΕΕΠ